

PÖÖRE ÜHEKORDSELT KASUTATAVA PLASTI KASUTAMISES

Uued ELi eeskirjad käsitlevad tohutut hulka **ühekordselt kasutatavaid plasttooteid ja plasti sisaldavaid kalapüügivahendeid**, mis reostavad meresid, ohustavad mereelustikku ja kahjustavad meie tervist.

Eesmärk: vähendada prügi teket, arendada ringmajandust ja soodustada jätkusuutlikku tulevikku igaühele.

Keskkond

PLASTIPROBLEEM ARVUDES

80-85 % Euroopa randadest leitud mereprügist moodustab plast

50 % ELi mereprügist koosneb ühekordsetelt kasutatavatest plastesemetest

27 % moodustavad kalapüügivahendid

13 miljardit eurot aastas: plasti tekitatud kahju maailma mereökosüsteemidele

630 miljonit eurot aastas: hinnanguline kahju Euroopa turismile ja rannikuäärsetele kogukondadele

300 miljonit eurot aastas: mõju Euroopa kalatööstusele

KAOVAD

2021. aastaks keelustatavad ühekordselt kasutatavad plastesemed:

söögiriistad

taldrikud

kõrred

joogisegamispulgad

vahtpolüstüroolist valmistatud topsid, toidu- ja joogipakendid ning nende kaaned

vatitiku- ja õhupallivarred

kõik oksüdantide toimetel lagunevast plastist valmistatud tooted, nt ostukotid

TULEVAD JUURDE

2021

topside, niisutatud pühkepaberite, hügieenisidemet, tampoonide ja nende aplikaatorite ning filtritega tubakatoodete **selge märgistus**, milles on välja toodud plastisisaldus, kõrvaldamise nõuded ja keskkonnaohud

2024

kaaned ja korgid on pandud **püsima** kuni 3-liitristel joogipakenditel ja -pudelitel

2025

plastpudelid peavad olema valmistatud vähemalt **25% ulatuses ümbertöödeldud plastist**

kuni 3-liitriste plastpudelite **77% liigiti kogumine**

2026

ELi riigid peavad 2022. aastaga võrreldes saavutama ühekordselt kasutatavate plasttopside (ja nende kaante) ning toidupakendite ambitsioonikad ja jätkusuutlikud **tarbimiskärped**

2029

kuni 3-liitriste plastpudelite **90% liigiti kogumine**

2030

plastpudelid peavad olema valmistatud vähemalt **30% ulatuses ümbertöödeldud plastist**

TÄHELEPANU TOOTJATELE

Tootjad aitavad katta **jäätmete kogumise** ja **käitlemise, prügi koristamise** ning **teadlikkuse tõstmise** kulusid järgmiste ühekordselt kasutatavate plasttoodete jaoks:

- toidu- ja joogipakendid;
- pudelid;
- topsid;
- krõpsupakid ja kommipaberid;
- õhukesed plastkandekotid;
- filtritega tubakatooted.

Samuti tuleb katta niisutatud pühkepaberite ja õhupallide kohta teadlikkuse tõstmise, prügi koristamise ning andmete kogumise ja teavitamise **kulud**.

UUED EESKIRJAD

Suunatud randades kõige enam leiduvatele ühekordselt kasutatavatele plastitoodetele: pudelid (pluss korgid); topsid (pluss kaaned); söögiriistad, taldrikud, kõrred ja segamispulgad; toidupakendid; õhukesed plastkotid; pakid ja pakkematerjal; sigaretikonid; tampoonid ja nende aplikaatorid, hügieenisidemed, niisutatud pühkepaberid; vatitikuarred, õhupallid ja õhupallivarred. Eeskirjad on suunatud ka oksüdantide toimet lagunevast plastist valmistatud toodetele ja plasti sisaldavatele kalapüügivahenditele.

Eesmärk on piirata ühekordselt kasutatavate plastitoodete ühekordset kasutamist ja suunata inimesi tegema planeeti säästvamaid valikuid.

Suurendavad tootjate tähtsust jäätmekäitluses, teadlikkuse tõstmises ja koristamises.

EELDATAV MÕJU

Vähendada ühekordselt kasutatavate
plasttoodete prügistamist **üle 50%**.

Ennetada CO₂ heidet **aastas
3,4 miljonile tonnile**
vastavas koguses.

Ennetada 2030. aastaks keskkonnakahju
22 miljardi euro väärtuses.

Äravisatavatele toodetele
kulutamise arvelt säästavad tarbijad
**6,5 miljardit eurot
aastas.**

KALAPÜÜGI- VAHENDID

Plasti sisaldavate **kalapüügivahendite** tootjad peavad maksma kõrvaldatud vahendite liigiti kogumise, transpordi ja käitlemise eest ning suurendama teadlikkust. ELi riigid peavad kehtestama ringlussevõtuks kogumise riiklikud miinimummäärad, et määrata kindlaks siduvad kogumise sihtarvud.

Uued eeskirjad hõlmavad **70%** ELi randades leiduvast ELi mereprügist, mis koosneb **10 levinuimast ühekordselt kasutatavate plastesemete kategooriast** (43%) ja plasti sisaldavatest kalapüügivahenditest (27%).

NUTIKAS UUENDUSLIK KESTLIK

Uued eeskirjad kajastavad Euroopa
juhtivat rolli ja kaitsevad meie
planeeti tulevaste põlvkondade heaks.

Need aitavad kasutada **üleilmseid
meetmeid**.

Need suunavad investeeringuid
ja innovatsiooni **nutika ja
kestliku ringmajanduse**
jaoks lahendusi leidma.

EDASISED SAMMUD

ELi riikidel on kuni **2021. aasta juulini** aega uued eeskirjad oma siseriiklikesse seadustesse üle võtta.

ELi direktiiv:

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj?locale=et>

Euroopa plastistrateegia:

<https://europa.eu/!jB36gv>

#PlasticsStrategy

#ReadyToChange

@EU_ENV

@EUEnvironment

@OurPlanet_EU

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

ISBN 978-92-76-12891-5
doi:10.2779/831126